

Macedonian

Дрога: вистинските факти

ЕКСТАЗИ (ECSTASY)

(E, Ex, E n C, eccy, MDMA, XTC, eggs, pingers, disco biscuits, pills)

Екстази е вообичаеното улично име за Метилендиоксиметамфетамин (MDMA). Во суштина, стимулант со халуциногени карактеристики, екстази најчесто доаѓа во облик на таблети (оттука доаѓа креативниот надимок "pills") во различни бои кои се разликуваат според "печат". Обично се голтнува, меѓутоа Е исто така може да се крши или да се вшмркува.

Што прави таа:

Стимулантите кои се наоѓаат во екстази ја забрзува активноста на централниот нервен систем, додека било каквите халуциногени кои се присутни во неа истовремено влијаат на восприемањето на податоци. MDMA го намалува потиснувањето на чувствата (инхибираноста) и предизвикува корисниците да бидат

попретпазливи, почувствителни и поенергични. Екстази започнува да "делува" во рок од 20 минути откако ќе се земе и предизвикува големо расположение што кулминира после околу еден час. Влијанието на дрогата може да трае до осум часа, по што следува 'враќање во реалноста' кое може да биде придружено со изнемоштеност и раздражнетост. Овие ефекти се појаки ако екстази се зема заедно со други видови на дрога, влучувајќи го алкохолот.

Краткорочно:

Екстази го покачува крвниот притисок и го забрзува пулсот, а ја покачува и телесната температура. Корисникот губи апетит и многу се поти, може дури и да повраќа. Телесната температура кај некои луѓе може нагло да се зголеми, додека несаканите последици како што се несвесното стегање на вилиците, чкрипењето со забите и раширените зеници се честа појава, како што е случај со растроеноста и несоницата при фазата на 'враќање во реалноста'. Ако таблетата се земе во жешка и влажна средина (на пример, на луда забава или концерти на живо (mosh pit)), тоа може да предизвика дехидрирање и, иако ретко, срцев удар и смрт. Исто така, постојат добро познати случаи на луѓе чија телесна температура премногу се зголемила и кај кои се јавило труење со вода, кое довело до отекување на мозокот.

Ефектите и токсичноста на секоја таблета не може да се предвидат, што значи дека постои вистинска можност да се земе преголема доза

Долгорочно:

Иако се уште не е потврдено до сега, доказите кои укажуваат на тоа дека постојаното користење на екстази делува како невротоксин за мозокот се во пораст. Долгорочните корисници укажуваат на симптоми на депресија (на пример, безволност и промени во расположението), намалена концентрација и оштетено памтење. Ова се јавува бидејќи концентрацијата на серотонин во мозокот се намалува со користењето на екстази. Испитувања направени на животни покажуваат дека ова намалување на серотонин може да биде долгорочно (до три години) и дека можеби може да биде дури и трајно.

Вистината е:

Како секоја недозволена дрога што се произведува во прости нелегални лаборатории, не постојат многу начини на кои може да се направи контрола на квалитетот. Иако активната состојка во екстази треба да биде MDMA, повеќето таблети всушност не ја содржат. Зошто?

Па, тешко е да се добие пристап до основните хемикалии што се потребни за преработка и не е лесно тие хемиски да се синтетизираат. Повеќето произведувачи на таблети користат проста опрема и тие би направиле се што е можно да ги намалат нивните трошоци.

Запамтете, без разлика што може да мисли или кажува вашиот дилер или пријател што ви ги продал таблетите, многу е неизвесно дека дури тој или таа знае за потеклото на стоката, а камоли да биде квалификуван/а да гарантира за нејзиниот квалитет. Обично, тој/таа само го повторува тоа што му/и го кажало лицето што му/и ги дало таблетите. Сето ова значи дека наместо да купувате MDMA, вие поверојатно купувате коктел составен од метамфетамин и други синтетички халуциногени, вклучувајќи ги Параметоксиамфетамините (PMA). Во други евтини состојки што се користат за 'ватирање' на екстази таблетите може да се вклучат кофеионот, кетаминот (препарат за смирување на коњи), парацетамол и ибупрофен.

При користењето на екстази треба активно да се контролира пиењето на вода – пиене премногу вода може да биде исто толку опасно колку и недоволно пиене на вода

- PMA – е дрога од видот на амфетамини со стимулативни и халуциногени карактеристики и некогаш се продава како екстази или се наоѓа во екстази. Бидејќи таа делува побавно, меѓутоа е појака од MDMA, луѓето често мислат дека нивните таблети се "фалшливи" и земаат уште една таблета, после што се предозираат. Заведени се повеќе смртни случаи како последица на тоа.
- Масло познато под името сафрол, кое се исцедува од коренот, кората и овошјето на ловоровите растенија се користи за произведување на MDMA. Познато е дека конзумирањето на ловорови растенија од страна на луѓето предизвикува трајно оштетување на црниот дроб и рак.
- Од 2000 до 2004 г., Националниот систем за податоци од обдукција на сомнителни смртни случаи (National Coronial Information System) забележа 112 смртни случаи поврзани со користење на екстази, при што кај 46 проценти од нив, самата дрога била главната причина за смртта.
- Како последица на користење на екстази додека се примаат антидепресанти, или на предозирање, може да се јави Серотонин синдромот. Симптомите вклучуваат вознемиреност, главоболка, збунетост, аритмија на срцето, грчење на мускулите и во екстремни случаи, кома и смрт.

'АЈС' (ICE)

(meth, crystal meth, d-meth, shabu, tina, glass)

'Ајс' е уличното име за кристален метамфетамин хидрохлорид, кој сега претставува 90 проценти од сите метамфетамини запленети од полицијата во Австралија од средината на 90тите години. Обично се јавува во вид на кристален прав или безбојни "камчиња" и може да се пуши, вшмркува или вшприцува.

Што прави 'АЈС':

Силната "опиеност" или "возбуда" што се доживува откако ќе се земе 'Ајс' може да трае до 12 часа, во зависност од тоа колку пати ќе се земе. Корисниците чувствуваат задоволство и возбуда. Дрогата делува така што ги преплавува рецепторите во мозокот со моноамини. Со постојано користење, овие рецептори се уништуваат, така да корисникот не може воопшто да чувствува задоволство без да користи повеќе 'Ајс'. Оттука произлегува големата зависност што таа ја предизвикува, како физиолошки така и психолошки.

Краткорочно:

Забрзан срцев пулс и забрзано дишење, покачен крвен притисок, проблеми со циркулацијата на крвта и срцето. Таа го зголемува сексуалниот нагон, така да постои поголема веројатност корисниците да се впуштат во ризично сексуално однесување како последица од кое може да добијат сексуално пренослива инфекција (STI).

Долгорочно:

Со текот на времето, 'Ајс' буквално предвреме ги старее луѓето. Ако дрогата се вшприцува, тоа може да остава лузни, да предизвика појава на чиреви и повреди на вените и го зголемува ризикот од патогени кои се пренесуваат преку крвта. Лицата кои долгорочно ја користат дрогата може да страдаат од оштетени заби, кожни рани, неисхранетост, намалена функција на белите дробови и општи болки и грчеви. Покрај ризикот да предизвика мозочен удар, се покажало дека таа исто така влијае на менталното здравје и способноста за апстрактни мисли – зависниците од 'Ајс' страдаат од параноја, халуцинации, намалено памтење, недоволно спиење и психоза.

Вистината е:

'Ајс' е една од најлошите дроги што може да постои. Во однос на ефектите на социјалното однесување, пристапот до дрогата станува преовладувачки, најважен приоритет за зависниците од 'Ајс' и тие често стануваат агресивни и насилнички се однесуваат, отуѓувајќи се од нивните семејства и пријатели.

- Отровните гасови кои се создаваат при произведување на 'мета' ги вклучуваат хидроген хлоридот, солната киселина, амонијакот и фосфенот – сите многу отровни за луѓето.

МАРИХУАНА (КАНАБИС)

(pot, grass, weed, dope, reefer, joint, spliff, ya(r)ndi, rope, mull, cone, skunk, bhang, ganja, hash, chronic)

Од растението Канабис се произведуваат три различни производи. Марихуаната ги вклучува лисјата и цветните делови на женското растение и ја содржи психоактивната супстанца делта-9 тетрахидроканабинол (THC). Од растението канабис исто така се произведува хашиш кој е во вид на мали обоени парчиња (бојата може да биде од жолта до црна) и конопово масло. Во Австралија, оваа дрога најчесто се конзумира со пушење на исушените лисја и цветни пупки од растението во цигари наречени џоинт или преку водно луле наречено бонг.

Што прави таа:

Супстанцата THC се апсорбира во крвотокот преку белите дробови (или стомакот) и се пренесува до мозокот, каде што ги преплавува рецепторите со мозочните хемикалии за наградување. Општо земено, пушењето на канабис има опуштвачки ефект на корисникот. Дрогата исто така го зголемува апетитот, разговорно познато како 'јадење мала закуска'.

Краткорочно:

Тешкотии при концентрирање, губење на координација, закрвавени очи и сушење на устата.

Долгорочно:

Болести на дишните органи, рак предизвикан од пушење и ниска концентрација на сперма, падури и понизок сексуален нагон. Психолошката зависност од дрогата предизвикува зголемена раздразливост, намалено памтење, емоционална неурамнотеженост, намалена мотивираност, параноја и напади на вознемиреност, а исто така се поврзува со појава на психоза и шизофренија кај лицата кои пушат многу марихуана. Исто така може да се појават и социјални последици – на пример, проблеми во односите со семејството и пријателите. Невработеноста исто така директно се поврзува со злоупотребата на марихуана.

Вистината е:

Како и секој друг вид на вдишување на практично изгорен јаглерод, во основа пушењето марихуана е лошо за вас. И бидејќи најголемиот дел од 'ганџата' што се продава денес се одгледува хидропонично, постојат анегдотски докази дека кога се пуши, растението се уште содржи голема концентрација на отровни хемикалии.

Испитувањата покажуваат дека мажите кои конзумираат големи количини на канабис имаат проблеми при сексуални односи, и многу од нив не се во состојба да постигнат целосно задоволство *

*Извор: Anthony Smith – Истражување од Универзитетот La Trobe.

■ **Физички последици**

Долгорочните пушачи на марихуана може да страдаат од астма, бронхитис, различни видови на рак на уста, грло и белите дробови, намалена концентрација, оштетено памтење, тешкотии при учењето и потенцијално од ментални растројства.

■ **Друштвени ефекти**

Веројатноста долгорочните пушачи на марихуана да завршат училиште, TAFE или факултет е помала, и невработеноста се поврзува директно со злоупотреба на дрогата. Долгорочните корисници исто така може да имаат проблеми во односите со семејството и пријателите.

■ **Марихуаната и возењето**

Едно неодамнешно истражување кое го објави Националниот центар за спречување на користење на канабис и информации (National Cannabis Prevention and Information Centre (NCPIC)) покажува дека возењето под влијание на дрогата ја зголемува можноста да имате сообраќајна несреќа за 300 проценти.

■ **Марихуаната и законот**

Фантазирајте ли за тропски одмор во Пукет? Бидете предупредени: пресуда заради користење на марихуана или било каков вид на дрога може да ви ги одложи плановите за одмор за неодредено време. "Ако добиете пресуда заради канабис, ќе бидете спречени да патувате во многу земји," рече Dennis Young, извршниот директор на DRUG ARM во Бризбејн. "Таа исто така може да влијае на вашите планови за учење и работа во иднина. Многу луѓе едноставно не ги разбираат или не размислуваат за долгорочните законски последици."

Спротивно на фактот што многу луѓе веруваат дека сите тинејџери "пушат марихуана", четири од секои пет млади Австралијци (14-19 г.) НИКОГАШ не ја користеле дрогата**

**Извор: Анкета на домаќинства од 2007 г. спроведена преку Националната стратегија за дрога (National Drug Strategy Household Survey (NDSHS)).

КОКАИН

(*coke, snow, Charlie*) (*crack cocaine: crack, rock, base, sugar block, freebase*)

Кокаиот е стимулативно средство во вид на бел прав. Обично се вшмркува, а исто така се вшприцува, голта или премачкува на непцата.

Што прави тој:

Во зависност од квалитетот и чистотата, сите три облици на кокаин предизвикуваат моќна краткорочна состојба на еуфорија преку ослободување на невротрансмитерот допамин. Покрај невообичаеното чувство на возбуда, корисниците се чувствуваат премногу сигурни во себе и се зборлести.

Краткорочно:

Забрзан срцев пулс, вознемиреност, параноја и халуцинации, грчење на мускулите и повраќање. Преголема употреба на кокаин во период од неколку часа или денови предизвикува “колапс” (т.е. депресија и апатија).

Долгорочно:

Психоза предизвикана од кокаин – се карактеризира со насилничко, агресивно однесување и параноични халуцинации – како и проблеми со спиењето, нарушена сексуална способност, мозочен удар, грчеви и откажување на бубрезите. Исто така, вшмркнувањето на дрогата ги оштетува носните мембрани што евентуално може да предизвика распаѓање на носната преграда. Со вшприцување на дрогата се оштетува ткивото.

Вистината е:

Без разлика што тврди вашиот извор, чистотата на кокаиот во Австралија е многу мала во споредба со некои други земји, така да локалната понуда речиси без исклучок е “драстично намалена” со други видови на дрога, на пример, ‘спид’, ‘мет’ и екстази во прав.

Комбинацијата на кокаин со алкохол создава хемиска супстанца наречена кокаетилен, која е поотровна за организмот во однос на тоа кога секој од овие видови на дрога се земаат засебно.

СПИД (SPEED)

(whiz, point, zip, go-ee, snow, gas, pure, eve, gogo)

Спид е амфетамин. Обично се наоѓа во вид на сивобел/жолтеникав прав, но може да биде и розов или дури кафеав по боја – од многу ситен до прилично крупнозрнест прав – или во вид на густа течност во капсули. Дрогата може да се голта, пуши, вшмркува, вшприцува или да се зема преку анусот.

Што прави таа:

Како и сите други амфетамини, спид предизвикува моќно чувство на возбуда откако ќе се земе. Вообичаено е да се чувствува зголемена енергија, намален апетит и живост – воглавно бидејќи дрогата ги засилува пораките меѓу мозокот и телото. Како последица, дишењето и срцевиот пулс се забрзуваат и крвниот притисок се покачува.

Краткорочно:

Претерано потење, преголемо зголемување на телесната температура, заматен вид, главоболки, чкрипење со забите, стегање на вилиците, гадење и течна столица.

Долгорочно:

Како 'Ајс', долгорочното користење значително предвреме го старее корисникот и предизвикува распаѓање на забите, проблеми со срцето, слабеење, можен срцев удар и голем ризик да се створи зависност. Покрај намалената контрола на емоциите, халуцинациите и избувливото однесување, зависните корисници може да се однесуваат насилнички и грубо кон другите лица и дрогата се обвинува за растурање на многу семејства и пријателства.

Вистината е:

Спид е посебно "валкана" дрога, во мала количина или измешана со други различни видови на дрога и дури детергенти со цел да се зголеми профитот. Користете ја долгорочно и ќе изгледате исцрпени, ќе имате лоша кожа, ќе ги уништите забите и може да станете нерационални, агресивни и дури насилнички да се однесувате.

"Психоза од спид" е честа појава при било какво предозирање со амфетамини и е многу слична на параноидната шизофренија

GHB

(G, fantasy, liquid E, grievous bodily harm (GBH))

Гама-хидроксипутиратот или GHB е дрога која често се наоѓа на подиумите за танцување и понекогаш е позната како течна екстази заради нејзиното својство да предизвика возбуда, еуфорија и наводно да делува како афродизијак. Меѓутоа, зборувајќи од хемиска гледна точка, таа воопшто не е поврзана со MDMA. Малку солена по вкус, таа е безбојна и нема мирис.

Што прави таа:

Првобитно откриена како општо опојно средство, таа воглавно делува како релаксант (средство за опуштање). Корисниците чувствуваат намалена инхибираност и општа дремливост. Предозирањето може да предизвика бесознание, грчеви и повраќање, додека нејзиното мешање со алкохол е особено опасно и може да предизвика целосно откажување на органите за дишење, срцев напад и смрт. Што е уште полошо, дрогата може да предизвика физичка и психолошка зависност - откажувањето од дрогата предизвикува несоница, вознемиреност, чувствителност на светлина и голема бука, и отапеност на менталните реакции.

Вистината е:

Главниот ризик за корисниците на GHB е предозирањето, кое може да предизвика смрт. Покрај уверувањата на доставувачот, вие воопшто нема да знаете за јачината или разблаженост на било кое пакетче, затоа многу е тешко да се утврди точно што е “безбедна” доза. Не вреди да се ризикува.

Кога се меша со алкохол, GHB може брзо да делува и опива — причината зошто на неа често се посочува при “drink-spiking” (ставање дрога во пијалок)

ДЕПРЕСАНТИ

(benzos, tranks, serries, mandies, sleepers)

Инаку познати како "downers" (седативи), депресантите делуваат така што ја забавуваат работата на мозокот и телото. Воглавно се користат како лекарства препишани на рецепт, меѓутоа тие исто така станаа популарни како "illicits" (недозволена дрога) или супстанции кои го менуваат расположението. Тие може да предизвикаат секакви чувства, од чувство на опуштеност и блага смиреност до успивање и целосно бесознание.

Што прават тие:

Депресантите може да делуваат како опојно средство за централниот нервен систем, при што ги намалуваат чувствата на вознемиреност, стрес или параноја. Тие исто така ја намалуваат несоницата и ги отпуштаат мускулите на телото. Често, корисниците кажуваат дека нивното расположение се подобрува и тие се чувствуваат подруштвени. Во однос на користењето на дрога, депресантите може да се користат како основен "противотров" за да се надминат симптомите кои се јавуваат при откажување или "спуштање" од користење на други недозволени стимулативни средства.

Краткорочно:

Вртоглавица, збрканост, неразбирливо зборување, плитко дишење, нарушена координација и донесување одлуки и низок крвен притисок. Опасно е самите да се лекувате со депресанти додека сте под влијание на други видови на дрога бидејќи тоа може да предизвика дишните органи да престанат да работат или дури смрт.

Долгорочно:

Многу депресанти или барбитурати исто така предизвикуваат зависност ако тие редовно се земаат, додека симптомите кои се јавуваат при откажувањето вклучуваат несоница, панични напади и вознемиреност.

Вистината е:

Депресантите треба да ги препише доктор за одредени причини и тие не се наменети да помогнат при откажување од други видови на дрога. Ако користите седативи за да престанете да користите други видови на дрога, подобро е едноставно да преспиеете. Земете премногу, или заедно со погрешни коктейли од дрога, и ризикувате кома или смрт.

Кога се мешаат со алкохол, депресантите го забавуваат дишењето до тој степен што всушност можете да престанете да дишите

ВИ ТРЕБА ЛИ ПОМОШ?

Ве молиме, обрнете внимание дека наведените организации можеби нудат услуги и информативни материјали само на англиски јазик.

NATIONAL DRUGS CAMPAIGN (НАЦИОНАЛНА КАМПАЊА ПРОТИВ ДРОГАТА)

1800 250 015 (повикот е бесплатен)
www.australia.gov.au/drugs

За информации во врска со кампањата или ако сакате да дознаете повеќе за службите кои нудат информации и поддршка во вашата држава/територија.

ALCOHOL INFORMATION (ИНФОРМАЦИИ ЗА АЛКОХОЛОТ)

www.alcohol.gov.au

Национални Интернет страници на австралиската влада со информации за алкохолот, кои ги подготви Department of Health and Ageing (Одделот за здравство и постари лица).

THE NATIONAL CANNABIS PREVENTION AND INFORMATION CENTRE (NCPIC) (НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТАР ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА КАНАБИС И ИНФОРМАЦИИ)

1800 304 050 (повикот е бесплатен)
www.ncpic.org.au

Националниот информативен центар за спречување на користење на канабис (NCPIC-центарот) има за цел да го намали користењето на канбис во Австралија преку спречување на користењето на дрогата и со обезбедување на заедницата со информации засновани на докази и интервенции.

TED NOFFS FOUNDATION (ФОНДАЦИЈА НА TED NOFFS)

1800 151 045 (повикот е бесплатен)
www.noffs.org.au

Им нуди неопходни услуги на младите лица и нивните семејства кои се соочуваат со проблеми во врска со дрогата или алкохолот и траумите кои произлегуваат од тоа.

TURNING POINT

1800 888 236 (повикот е бесплатен)
www.turningpoint.org.au

Центарот Turning Point се труди да ги промовира и максимално подобри здравјето и благосостојбата на поединците и заедниците кои живеат и се засегнати од штетата предизвикана од користење на алкохол и други видови на дрога.

AUSTRALIAN DRUG FOUNDATION (ADF) (АВСТРАЛИСКА ФОНДАЦИЈА ЗА ДРОГА)

www.adf.org.au

Нуди исцрпни информации за различните видови на дрога, вклучувајќи ги најновите истражувања, информативни листови, најнови информации за конференции и вести, законски одредби и многу повеќе.

AUSTRALIAN DRUG INFORMATION NETWORK (ADIN) (АВСТРАЛИСКА ИНФОРМАТИВНА МРЕЖА ЗА ДРОГАТА)

www.adin.com.au

ADIN нуди лесен пристап на повеќе од 1200 професионално проверени Интернет страници и врски со агенции за дрога и алкохол – од мали регионални групи до национални организации.

DRUG ARM

1300 656 800
www.drugarm.com.au

DRUG ARM Australasia е невладина, непрофитна организација, чија цел е да промовира здрав начин на живот без користење на недозволена дрога.

FAMILY DRUG SUPPORT (ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ПОДДРШКА НА СЕМЕЈСТВА СООЧЕНИ СО ДРОГА)

1300 368 186 (по цена на локален повик)
www.fds.org.au

Организација наменета за лица на кои им е потребна помош во врска со блиско лице. Таа е составена од доброволци кои имаат искуство од прва рака со траумата кога семејството има член кој има проблем со дрога.

BEACON FOUNDATION (ФОНДАЦИЈА BEACON)

www.beaconfoundation.net

Фондацијата Beacon е национална, непрофитна организација која има за цел да влијае на ставовите и културата на Австралијците за секое младо лице да развие самостојна воља да постигне личен успех како за себе така и за неговата заедница.

KIDSHelp LINE (ИНФОРМАТИВНА ЛИНИЈА ЗА ПОМОШ НА ДЕЦА)

1800 551 800 (повикот е бесплатен)

www.kidshelp.com.au

Национална служба за советување преку телефон или Интернет за млади лица на возраст од 5 до 25 години. Услугите се бесплатни, анонимни и целосно доверливи.

LIFELINE

13 11 14 (по цена на локален повик)

www.lifeline.org.au

Национална, телефонска служба за советување која работи 24 часа во денот наменета да ви помогне при решавањето на било каков проблем, без разлика колку е тој голем или мал.

OXYGEN

www.oxygen.org.au

Организацијата OxyGen ги поттикнува младите лица да изберат здрав начин на живот и им нуди интерактивни активности и информации за тутунот.

REACH OUT

www.reachout.com

Место на Интернет каде можете да ги најдете потребните информации за ментални здравствени проблеми и место каде можете да се отпуштите. Побарајте помош. Дознајте повеќе. Одите напред.

MOODGYM

www.moodgym.anu.edu.au

MoodGym е иновативна, интерактивна програма на Интернет која е наменета да ги спречи или намали симптомите на депресија. Таа оригинално беше наменета за млади лица, меѓутоа корисна е за лица од секоја возраст.

BEYONDBLUE

www.beyondblue.org.au

Национална иницијатива за депресија. Ни помага да се соочиме со депресијата во Австралија.

HEADSPACE

www.headspace.org.au

Организацијата headspace им нуди поддршка, информации и услуги во врска со менталната и здравствената благосостојба на младите лица и нивните семејства низ цела Австралија.

NATIONAL RELAY SERVICE

Телефонските броеви на кои можете да се јавите 24 часа се TTY/Voice **13 36 77**,
Speak and Listen (SSR) **1300 555 727**

National Relay Service е телефонска служба низ цела Австралија наменета за лица кои се глуви или кои имаат оштетен слух или говор.

Запамтете, ако користите мобилен телефон за да се јавите на горенаведените броеви, ќе ви наплатат според стапките на наплата за повици од мобилни телефони.